

БІЛИК О. М.,

м. Бердянськ,

БІЛИК Я. М.,

м. Харків

ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ СПРИЙНЯТТЯ ЯВИЩ КУЛЬТУРИ

Для того, щоб стати активною частиною існуючої культури, будь-яке явище повинно не тільки виникнути. Насамперед воно повинно бути сприйнятим адекватно. В протилежному випадку це явище назавжди залишиться серед інших забутих епізодів історії культури.

Особливості сприйняття явищ культури видно на прикладі творів мистецтва. Їх доля буває різною. Одні з них зникають, ледве встигнувши виникнути. Іншим, навпаки, судилось існувати вічно.

Більше того, багато художніх ідей, будучи втіленими в якихось матеріальних формах, зовсім не використовуються ні сучасним для них суспільством, ні культурою взагалі, а деякі не будуть використані ніколи. Інші, на противагу їм, будучи знищеними матеріально, продовжують, однак, своє існування в духовному житті суспільства, іноді навіть у вигляді спогадів про втрачені шедеври. Говорять навіть, що кожна з цивілізацій, що загинули, залишила після себе духовний підсумок, не зникнувши, таким чином, остаточно в повному значенні цього слова.

Окремим питанням є доля тих ідей, котрі, з різних причин, не були втіленими. Тільки дуже незначна частина з них може якось вплинути на розвиток культури, а безмежна кількість минає зовсім безслідно.

Механізм сприйняття явищ культури, яки й визначає їх подальшу долю і роль в духовному житті суспільства, є надто складним, щоб його можна було описати за допомогою кількох речень. Тим більше, що особливості процесів сприйняття завжди залежать не тільки від об'єктивних, але і від суб'єктивних чинників.

Вивчення особливостей сприйняття явищ культури має важливе значення, оскільки дає можливість передбачення того, що може чекати сучасну культуру в майбутньому.